

ANY XII

REUS, DIMECRES 31 DE GENER DE 1917

NÚM. 26

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

El nacionalisme i els socialistes

L'Oscar Pérez Solís publica en el confrare socialista de Valladolid, «Adelante!», el quart article dedicat a estudiar el nacionalisme català baix el punt d'obrir de les teories socialistes. Heus-el aquí:

CUESTIONES NACIONALES

El nacionalismo catalán

IV

Los supuestos actos de caciquismo que se sacan a relucir por los enemigos sistemáticos de las reivindicaciones nacionalistas catalanas—entre los que ocupa lugar preferente un senyor Royo Vilanova, desertor de la cátedra y secuaz del caciquismo albista, que monopoliza el patriotsimo «a lo Imparcial y 1898»—no tiene valor para demostrar que el nacionalistas catalanas—entre los que ocupa Por desgracia, los actos de caciquismo son en España una cosa tan natural como la más típicamente indígena, y no sé yo si habrá algún partido que sumar al socialista en la abstención de ejecutar actos de esta índole. ¡El que esté limpio de pecado, que tire la primera piedra!

Pero no se trata, que yo sepa, de graduar la bondad de los ideales nacionalsitas por los malos hechos de algunos adeptos suyos. Si hay nacionlistas catalanes—yo creo que no—culpables de caciquismo, acreedores son a la censura, que también debe comprender a quienes se dejan caciquear; pero ¿qué tiene todo esto que ver con las doctrinas del nacionalismo? Es la mala costumbre española de juzgar a unas ideas según los hecho de algunos—no todos—de los hombres que más o menos sinceramente las defienden. Y no sobrará añadir que el nacionalismo de que yo vengo hablando no es precisamente el de Prat de la Riba y Cambó, el de la «Lliga»—a cuyos primates se aclaran actos de caciquismo—sino el de los elementos nacionlistas republicanos y el de la Unió Catalanista, uno de cuyos órganos en la prensa, «La Nació», decía recientemente: «Avant de la desaprensió i del desconeixement esfereidor amb que a Madrid es parla dels afers de Catalunya, nosaltres no demanem als socialistes espanyols més que una sola cosa—de qual recomanació el nostre sincer interès socialista en llevará tota aparença de presumptió: que entenguin que la Lliga Regionalista no és Catalunya, i que abans de emetre el seu judici solemne sobre el plet català abans de condemnar les aspiracions de Catalunya, socialistes catalans, l'estudiïn, el palpien, es documentin, el visquin».

La cosa está clara. No hay que confundir el nacionalismo radical, el nacionalismo izquierdista, fuertemente impregnado de auras ideales llegadas del Socialismo, con el nacionalismo conservador, burgués y oportunista, de los pro-hombres de la «Lliga». Los cuales, dicho sea de paso, por muy caciques que puedan ser—y lo serán, si lo son, porque operen en zonas del pueblo catalán que aún tenga mucho del «servum pecus» castellano—cuentan en lo que trabajan por su pueblo—y por la nación española, señores unitarios!—, en sus indiscutibles mércimientos, ancha base para hacerse perdonar éstos, al parecer, vitandos hechos caciques... ¡Lástima no hubiésemos aquende el Ebro unos caciques así! Porque los que tenemos no pueden mostrar virtud alguna por la que se les pueda perdonar su condición de caciques.

Y hay que entender que precisamente el nacionalismo, el despertar colectivo de un pueblo, i sentimiento de su personalidad soberana, es el antídoto más fuerte que podemos oponer al veneno del caciquismo. ¿Por qué en Cataluña sólo muy raramente se pueden hallar ya estas degradantes sumisiones colectivas a la voluntad de un politicastro—beocio y ruín, muchas veces—con que a cada paso se tropieza en las regiones invadidas por el horror a esa copla estúpida del separatismo catalán? Pues porque ese pueblo, o cuando menos la mejor parte de él, descubrió al mirarse, al pensar en sí mismo, la vergüenza de estar a merced de un Planas y Casals, por ejemplo, que le llevaba como res lanar al mercado político de Madrid; porque en Cataluña se comprendió que, siguiendo atados a la zaga de la política funesta realizada por los pésimos gobernantes españoles, se corría peligro de llegar a la postración tristísima de estas desventuradas provincias castellanas; porque, en fin, el renacimiento del amor a la propia nacionalidad llevó un ideal al corazón, lleno antes de desesperanzas y desmayos, del pueblo catalán.

Ah, si de este modo despertase Castilla! Se dice que Castilla está callada porque no es egoista como Cataluña. No hay que mentir. Castilla calla porque no tiene voz, porque sus amos la obligan a esperarlo todo de Madrid; y Cataluña no es egoista, porque con su nacionalismo, queriendo, si, ser ella más feliz, busca también lo sea toda España, cuya salvación, y ahora entra de lleno a tratar esta cuestión, solamente puede hallarse en el resurgimiento de sus nacionaldades. Porque es menester dejar el equivocado camino que en mala hora comenzamos a recorrer con la llegada a España delalemán Carlos I.

OSCAR PÉREZ SOLÍS.

Diada Pi Margall

Llegim en «El Poble Català»:

L'iniciativa del digne regidor nacionlista senyor Vila Mariages exposada en el sí de la Comissió executiva del monument al gran patrio don Francisco Pi i Margall de celebrar una diada a l'objecte de recaudar fondos per a l'erecció de dit monument, segueix rebent l'adhesió de totes les classes de Barcelona.

El divendres es va tornar a reunir la Comissió per a seguir examinant els detalls concernents a la major esplendor de la diada.

Varen assistir a la reunió diverses representacions dels Centres i Associacons el concurs dels quals ha estat solicitat per la Comissió.

Estigueren presents a la reunió l'ex-diputat a Corts don Pere Corominas, els regidors senyors Basha i Vila Mariages, don Conrad Roura, don Josep Roca i Roca, els delegats del partit federal, senyors Rius i Mingueu, el president de l'Associació Enterpense dels cors de Clavé senyor Capdevila, el president del Centre Autonomista de Dependents del Comerç senyor Puig i Esteve, el president de l'Ateneu Encyclopédic Popular senyor Ainaud i el pintor escenògraf senyor Vilumara.

Es feu constar la representació de

LA GUERRA

Resum d'operacions

Topaments de patrulles a la Champaña i a l'Alsacia, i lluita d'artilleria en varijs punts, especialment a la vora esquerra del Mosa.

L'artilleria italiana impedí en el front de Trentí els treballs defensius i transports dels austriacs.

A Macedònia les nevades dificulen les operacions.

En el front de Rumania, els russos rumanis apresaren al sudest de Kimpolung 30 oficials i més de mil soldats enemics.

Els russos han pres als turcs la primera línia de trinxeres al sud de Bazzo Sani, rebutjant encarnitzats contraatacs, en els que l'enemic tingué moltes baines.

Els obrers anglesos

Mr. Renouf, diputat socialista francés, que assistí a les sessions del Congrés del Labour Party, a Manchester, ha exposat del següent modo les seves impresions sobre aquestes reunions: «El caràcter més notable del Congrés, és la fermesa que dona nostre partit

Dr. S. GIL VERNET
METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU. EX PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIA :: Matriu :: VIES URINARIES
Especialitat en la curació de les hernies

Consulta de 6 a 9
BARCELONA. - Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Gazeta del treball

Preparant la vaga general

Ultimament es varen reunir els delegats del ram de construcció de Barcelona per a tractar de la conducta que han de seguir en lo que es refereix a la vaga dels ebanistes.

La majoria dels delegats es manifestaren contraris a la vaga general, però digueren que si la Federació del ram l'acordava acatarien l'accord.

Es donà un vot de confiança al delegat que assistirà a la reunió de delegats de la Confederació Regional del Treball per a prendre un acord definitiu.

Els dependents de merceria

Sembla que els patrons de les tendes de merceria d'aquesta ciutat han acceptat tot els millors que, com digueren, els havien sol·licitat els dependents i que el dia primer de febrer començaran a tancar a les vuit les botigues del ram esmentat.

Molt ho celebrem.

Els ebanistes de Tarragona

El gremi de patrons ebanistes ha proposat als seus operaris en vaga des de fa ja uns mesos les següents bases: estipular el salari dels obrers a tant per hora, fixar en 48 hores el mínim i de 60 el màxim setmanal; aumentar en un ro per 100 el preu per hora que regia quan se plantejà la vaga; admetre en els tallers als obrers que treballaven a l'estallar la vaga; i per últim, l'obrer que per tot el dilluns no's presenti al treball, s'entindrà que renuncia a ocupar el seu lloc.

Defencions

A la detenció del secretari de la Confederació Regional del Treball, company Jordán, ha seguit la de l'obrer Josep Silva Oliveira.

Sembla que no hi han guanyat res els obrers de Barcelona amb el carvi del governador.

Les vagues

El governador de Barcelona conferencià ans d'ahir amb el gerent i el director de la fàbrica Asland, de la Pola de Lillet.

Espera que abans de 24 hores, i amb un informe detallat, podrà proposar la solució o solucions que puguin donar fi al conflicte.

—S'han declarat en vaga 40 obrers de la fàbrica Imbert, de Mataró, i 27 de la den Carrera.

—Els carreters vagistes de ca l'Aixellà, excepte els dos que van ésser despedits, han renauat la feina.

—Els metal·lúrgics de Tarrasa en una reunió que han celebrat recentment han acordat persistir en la vaga.

L'ANADA DELS REGIONALISTES A BILBAO I A VALENCIA

Comentaris de la premsa

De «La Veu de Catalunya»: «Les proporcions grandioses que ha assolit a Bilbao la visita de Catalunya, de la Catalunya essencial i en possessió de la iniciativa, han trobat el seu paral·lel en l'èxit considerable, i prometedor de resultats fecundíssims, conseguit en la visita a València. Definitivament s'estableix una cordialitat, una compenetraçió espiritual, una potentíssima germanor entre la vella Catalunya, aspra i dolça, i la jove València, la grata benamada del rei Jaume; sota els tarongers de la qual acabava En Muntaner l'a incomparable mitologia catalanesca de la seva Crònica; els gessamins de la qual, que són «grans o amples» recapta per sos jardins el rei Pere del Punyalet; València, de meravejós paisatge, descrit amb èxtasi per l'Eximenis en l'adreça d'un de sòs tractats memorables.

Les dues pruïges d'ideal i prosperitat, senyalades a Bilbao la una per En Cambó i En Puig i Cadafalch, l'altra pel mateix Cambó i En Sedó, han estat objecte a València de parlaments magnífics d'En Ventosa i En Morera. I a València sortien doblement les raons de un i altre orador «del centre de son pit», com diria l'Aribau, perquè catalana era la música del verb, com catalana era l'ànima que la menava.

València rebutja el pacte de la mort, que consisteix en vendre's la personalitat per la subvenció d'uns favors precaris, i al capdavall mentiders. La darrera gesta parlamentaria de nostres amics ha agravat profundament en la conciència del país, que ara està per debatre's la lluita definitiva—esperonada per les circumstàncies excepcionals de l'hora—dels risaments de vida, de les necessitats d'ésser, contra un sistema polític basat en les inexsistències d'opinió i de voluntat col·lectiva, en les inhibicions dels elements de riquesa i renovament del país, en la clandestinitat i la misèria dels ideals.

S'ha acreditat que ésser ductil, que ésser docil davant els continuadors d'un sistema d'opropi, hipotecant el demà ni tan sols és un negoci pel dia d'avui. Però sobretot, els catalans han produït un enlluentament amb la gesta triomfadora de son autèntic estisme, amb la coincidència de llur complet acusament de personalitat i llur elevació a la categoria d'àrbitres parlamentaris.

Les veus eloquèntíssimes d'En Ventosa i En Morera, han subratllat en l'espiritu dels nostres germans de València aquestes impresions. El regnat de rematació portarà la grandesa, i en la grandesa pertocerà un lloc altíssim a València.»

***

De «El Poble Català»: «Anem a posar un comentari final a les excursions regionalistes a Bilbao i a València que acaben de clore's. Ja hem parlat prou del concepte que'n ha merescut la conferència d'En Cambó i la d'En Puig i Cadafalch. Resta parlar de la que En Cambó va donar als camps Eliseus tractant del nacionalisme català. I aquest acte, si bé hem de reconeixer que ha estat un èxit no hi veiem l'importància del celebrat al saló Albia que fou l'acte que determina l'objecte principal del viatge dels regionalistes, que no és altre que el d'enderrocar el projecte de beneficis extraordinaris.

En quan el viatge de València el considerem més determinat. No té el sentit

interessat del de Bilbao perquè a València no pesen tant els beneficis extraordinaris. Per això combatem la conferència Cambó sobre aquest projecte perquè no té altre caràcter que el de la defensa d'uns interessos particulars i acceptem l'objecte de la que va donar sobre l'nationalisme republicà, sinó perquè no és prudent preparar un poble amb segones intencions.

Això no ha passat a València ja que En Ventosa en la seva conferència econòmica se ha limitat a senyalar deficiències governamentals que no negarem pas nosaltres. Però d'això a arribar a l'obstrucció d'un projecte hi ha molta diferència i posa en clar l'interès massa interessat que té En Cambó en que no s'aprobi el projecte de beneficis extraordinaris.

Sobrellert de la conferència d'En Ventosa l'idea que exposa sobre la necessitat de constituir una Lliga de regions amb vitalitat propia—València per la seva agricultura—que imposi al Govern l'ideal d'independència econòmica i d'expansió d'Espanya.

No hi ha dupte que aquest seria un mitjà preciós per a conseguir el desenrotollo de les riqueses que enclouen les regions espanyoles. El mal d'estar tan atrassades vé de faltar-nos aquesta autonomia i mitjans que 'ls doni attribucions per a emprendre's totes aquelles iniciatives que considerin propícies per al desenrotollo de les activitats que caracteritzen la vida d'una regió.

Amb aquesta independència desapareixerien les injustícies que 's cometan des dels ministeris, involuntàriament moltes vegades i que provenen del mal d'esser considerades totes les regions amb iguals necessitats. Això determina que's construeixin obres públiques en llocs que no són d'indispensable utilitat com altres obres de diferent caràcter que se amotllen més a la constitució especial del terrer.

Les darreres paraules de comentari al viatge dels regionalistes a València siguin d'elogi fervent a la personalitat de l'ilustre poeta lleidatà d'En Magí Morera i Galicia. La seva paraula plena de belles imatges s'ha fet sentir amb tò brillant en la societat «El Rat Penat» de València de tan gloria memòria. I el seu parlament ha estat tot ell dedicat a la nostra llengua, a la llengua catalana que amb les seves variants ens és comú a Valencia i Catalunya.

En Morera i Galicia no treballa més que per l'agenuament i el triomf dels ideals més purs del nacionalisme i per això els seus parlaments estan despullats sempre de tota intenció que signifiqui benefici en contra dels interessos generals. Ell ni és assessor de cap gran empresa ni advocat de cap Banc perquè es vegi obligat a barrejar en les predicacions nacionalistes, conceptes que puguen desvirtuar l'essència del pensament.

Perquè les paraules d'En Morera i Galicia son pures, són filles de l'amor pregon que ell professa a la nostra llengua les hi agrair i elogiar i creiem que l'mateix deuen fer els valencians que, com nosaltres, estimem a la llengua per considerar-la concepció integral de la patria.

Els presidents de les entitats nacionalistes republicanes de Barcelona, accompagnats dels regidors senyors Vila Marià i Balània, estiguieren a la reacció de nostre volgut confrare «El Poble Català» amb objecte de fer entrega d'un manifest per ells firmat, en

el que's defineix clarament l'actitud política d'aquelles agrupacions.

Reberen els mentats senyors els redactors de «El Poble», i el senyor Vila Marià donà lectura al manifest. En el document se fa història de la formació del partit nacionalista republicà, i s'affirma que si per varies causes es desferen els organismes que representaven aquella política, subsistiren llurs ideals, com subsisteixen encara, i afegeix: «Dissolts els organismes representatius de aquells, retrets nosaltres, però guardadors i abnegats servidors d'aquelles idees, esperem que la eclosió dongui a Catalunya els fruits sabrosos d'aquesta gran virtualitat, i per això fem pública la nostra lleal afirmació, que pot ésser el punt de partida d'una feixa renovació de les actuals agrupacions polítiques a la bandera que facin trémolar davant les multituds els homes que amb la guia de les seves intel·ligències i el valor dels seus prestiges la puguin conduir a la victòria.»

Acaba el manifest diant que les entitats nacionalistes republicanes «esperen serenament que les circumstàncies vinguin a reconeixer tot el valor d'aquelles idees, fent que les nostres forces puguin ésser elements d'eficaç col·laboració a tota obra que s'emprengui en pro de l'autonomia de Catalunya i d'aquelles realitzacions de justícia social i econòmica que el progrés del nostre poble exigeix.»

Acabada la lectura, el senyor Vila i Marià pronuncià breus paraules de cariñosa salutació al periòdic, en quin nom contestà el senyor Tarragó afirmando que accepta íntegrament aquelles afirmacions.

Els visitants foren obsequiats amb un dinunch.

—L'il·lustre propagador dels ideals nacionauistes, el doctor Martí i Jura, es troba malalt de cuidado des de fa uns quants dies.

Desitgem de tot cor que ben aviat la salut li permeti continuar les seves activitats normals.

REMITIT

Sr. Director de FOMENT.

Molt senyor meu: Si donés cabuda en el diari de sa digna direcció a l'adjunta *Carta Oberta*, li restaria altament reconegut son afim. S. S.

Claudi Tricáz.

Carta oberta a D. José M. Pagés García (Montiel).

Muy Sr. mío: Aludido por V. en la frase (llámese Juan, llámese Claudio) que forma parte del remitido inserto ayer en los periódicos locales, debo manifestar:

1.º—Que no tengo la costumbre de provocar polémicas y mucho menos de molestar, a sabiendas, a nadie.

2.º—Que si todavía le escuece a V. la lección que de materia musical le di en «Las Circunstancias» de 31 de Diciembre pasado, a cuyo artículo no supo V. que contestar, no juzgo procedimiento muy noble (no será Montiel un símbolo?) que en venganza, me cargue V. la paternidad de todo lo que en la prensa puedan decirle.

3.º—Que en lo sucesivo, procure V. antes de atacar, informarse de quién es el autor de lo que a V. le haya molestado y no meterse con el primero que se le antoje, si pena de confirmar una vez más que el sentido común es el menos común de los sentidos.

Es todo lo que se le ocurre de momento a su affm. S. S.

Claudio Tricáz.

Reus 30 Enero de 1917.

DE SPORT

El proxim partit de futbol "Barcelona"- "Deportiu"

Malauradament, l'estat actual del temps, tant plujós, posa els camps de futbol en un llàstima estat. A veure si amb un canvi ràpid del temps tornem a la bonança i pot verificar-se l'anunciat encontre; perquè a dir veritat fora una gran llàstima que ara que està tot organitzat i arreglat el temps ens privés de veure'l portat a terme.

Els «equips» deportistes estan aquests dies entrenant-se de ferm per a posar-se en bones condicions davant dels simpàtics campions de la Federació Regional Catalana.

No farà res d'estrany que inesperadament vinguin el notabilitat centre devanter, el millor de Catalunya, en Vicenç Martínez, puig segons bones referències se trova quasi be del tot. De totes maneres no ho asegurérem.

En les títols del «Deportiu» és fàcil hifigir en Agustí Vidiella, qui ens farà la invitat de traslladar-se de Barcelona a nostra ciutat amb aquest esclúsfi, i probablement, amb aquest reforç nostre equip serà el següent: Garriga, Vidiella (A.)-Rovira, Llop (cap.)-Fortuny-Magrí, Corts-Vidiella (R.)-Pamies-González-Oliva.

Per què no aquest? : Garriga, Agustí Vidiella-Torrell, González-Llop-Magrí, Corts-Rovira-Pamies-Fortuny-Oliva. A Torrell li és possible jugar en González i Llop son segons la meva modesta opinió, uns excel·lents mitjans dreta i centre, però mai devanter i migdreta, respectivament; en Fortuny juga bé tant de devanter com de mig.

En Llop, que és el capitán de l'equip, és qui ho ha de fer...

S. SEDÓ.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	735.6	735.6
(Màxima Sol...)	14.0	
TÈRMOMETRE	13.8	
(Màxima Sol...)	5.7	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec... 8.7	11.5
	Idem humit... 7.7	8.0
Humitat relativa de l'aire...	88.1	61.4
Tensió del vapor acuós...	7.4	6.2
ANEMÓ-Direcció del vent...	O.	O.
METRE	Velocitat del vent... 300	11.5
Pluviòmetre...	11.5	0.0
Evaporòmetre...	2.8	1.5
Estat del cel...	Cubert	Cubert

La Comissió de festes de la Juventut Nacionalista Republicana ha organitzat per al present Carnaval 6 balls de disfresses, els quals tindrà lloc en la sala del Foment Republicà Nacionalista les nits dels dies 2, 4, 11, 15, 18 i 20 del mes entrant.

Ademés, a la tarda del dia 18 se celebrarà un d'extraordinari però entrà també en l'abonament dels de Carnaval.

Per manca de número de diputats, ans d'ahir no pogué celebrar sessió la Comissió provincial.

El Jutjat d'aquest partit fa saber que s'instrueix expedient per a la cancelació de la fiança del que fou procurador don Sinforià Taixés Sardà.

Si's reunís nombre suficient de senyors regidors aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

***

Aquesta nit al Kursaal de Reus s'hi celebrarà la segona sessió de l'abonament a dimcres de moda organitzat per la Junta de dames de la Creu Roja a benefici de la matixa.

El programa estarà compost de pel·lícules forsa interessants.

***

Comunicen de Bellmunt que a les sis de la tarda del passat diumenge se sentí en aquell terme un fort terratremol, que produí gran impressió entre els seus habitants.

Per fortuna no ocorregueren desgràcies personals ni danys materials.

***

L'Alcaldia de la Galera anuncia la provisió de la plaça de secretari de l'Ajuntament.

***

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem els cupons d'obligacions Energia Elèctrica de Catalunya 5 per 100, f. c. Sarrià 6 per 100, f. c. Osca 4 per 100, Junta Obres Port Sevilla, etc., venciment 1 de febrer.

***

Segons telegrama rebut abans d'ahir a Tarragona, per la Direcció general s'ha negat la pròrroga que tenia sol·licitada el senyor Veciana per al cobro de les contribucions en aquesta província.

Per conseqüència d'això, aquest trimestre es cobrarán les contribucions en la Delegació d'Hisenda per funcionaris del Govern.

***

Fa una infinitat de dies que dels dos rellotges que hi ha a l'estació del nord d'aquesta ciutat, no n'hi ha cap que funcioni; apareixent tapada l'esfera amb un paper indicant que no marquen hora.

An això que per si sol ja es un abús quan fa tants dies que succeeix, s'hi te d'afegir que un altre rellotge que hi han posat ara, en substitució dels dos que no van, tampoc va.

L'ún que s'hi ha guanyat, es que ara, els rellotges parats son tres.

Secció Oficial

Alcaldia Constitucional de Reus

Havent acudit an aquest Ajuntament don Josep Piñol Ferrán, veí d'aquesta, en sol·licitud d'autorització per a instalar un motor elèctric d'ideu cavalls de potència en els baixos del a casa sense número del carrer de Vidal, cantonada a la del Doctor Robert, per a accionar una màquina per a descrostar avellanes, aquesta Alcaldia per decret d'aquesta fetxa ha acordat publicar-ho, en compliment de lo disposat en l'article 441 de les Ordenances municipals, a fi de que les persones interessades puguin presentar ses reclamacions dintre del plaç de deu dies en el Negociat de Foment de la Secretaria municipal, en el qual estarán de manifest l'expedient i plànols de referència.

Reus 29 de gener de 1917.—L'alcalde, Manuel Sardà.

***

Tractament de la sifílis per l'aplicació indolora del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang. (Dr. Wassermann).

Dr. A. FRÍAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

Llibertat de servei d'Africa mitjansant la Substitució-permuta

Contractació abans del sorteig dels miutons allistats per al reemplaç de 1917

P. eu 275 pesetes

Amb aquesta classe de segur, en el que l'important casa de don Manuel Castanera, únic concessionari que fou de l'Estat en la recluta de voluntaris amb premi per a África, ofereix als interessats quantes garanties i seguretats són necessàries, no fa falta per a lluir-se de servir a África acollir-se als beneficis de la Quota militar, puig amb la petita quantitat que costa la contracta, es liuren de les importants sumes i emoluments a desembolsar, com són, ademés de la quota, vestuari, correages, manutenció, cavall, gasos de viatges, etc., etc., sols compatibles per a famílies molt adinerades.

Representant autoritzat en aquesta regió: SILVANO GIL FEREZ, Plaça de la Sang, 4, pral., on deuen dirigir-se els interessats.

Nota: En aquesta casa s'admeten substituts voluntaris amb premi per a servir a África i es resolen tota classe de consultes relacionades amb assumptes de quèntes.

Máquines d'escriure "SMITH PREMIER"

per 500 pesetes

EST. V. M. SAGÜÈ, representant.—Sant Llorenç, 8, 3er—REUS

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDI AL
DEL COL·LEGI DE CIREROLRS
DE COMERÇ DE LA PLÀCA
DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dl. . . . . operacions diner
Idem xeque . . . . . »
París idem. . . . . »
Berlín idem. . . . . »
Marsella vista. . . . . »
Hamburg vista. . . . . »

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pesetas	Opcions
440 Gas Reusense.	250	
615 Industrial Harinera.	500	
650 Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500	
500 Obligaciones Electra Reusense.	500	
25 Compañía Reusense de Tramvies, S.A.	250	
200 Idem id., Serie B.	500	
400 Electra Reusense.	500	
2600 Institut P. Mata.	2500	
575 Institut P. Mata.	500	
150 Empresa Hidrofónica 369'50		
520 Obligaciones Manicomio Reusense.	500	
Carburós de Teruel 500		
75 Pantán de Riudecanyes.	50	

Moviment del port de Tarragona

Datos facilitats per l'Agència Fàbregas

VAIXELLS ANUNCIATS

Dia 1 febrer.—«Cabo Roca», per a la Costa, consignatari Peres.

Dia 1.—«Cabo San Martín» per a Cete, consignatari Peres.

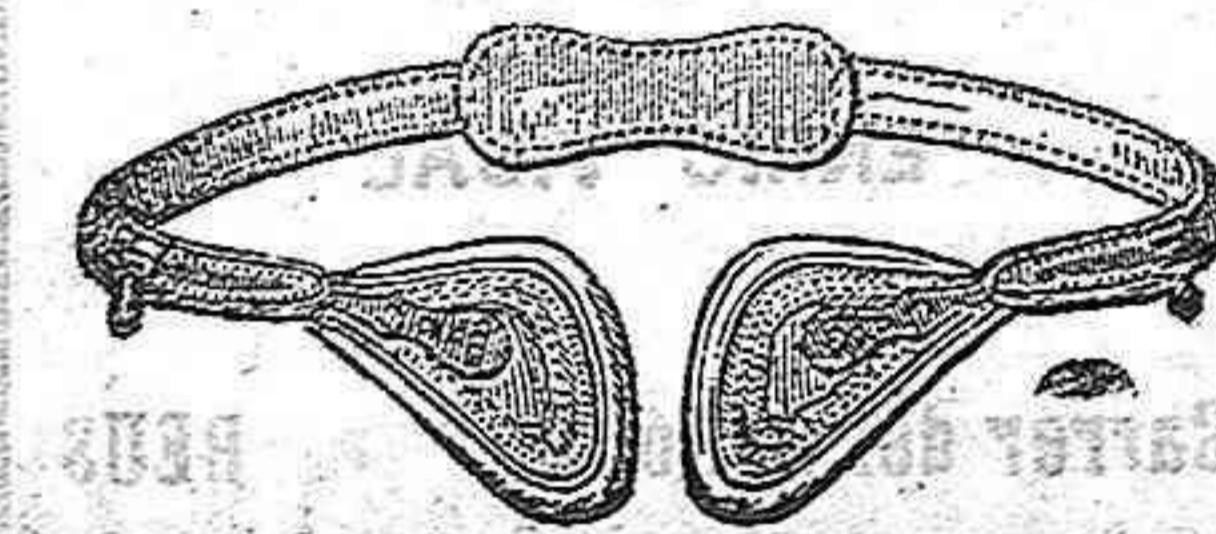
Dia 1.—«Leda», per a Holanda, consignatari Ferrer.

Dia 1.—«Játiva» per a Ribera i Génova, consignatari Mansolas.

Dia 3.—«Toms», per a Dinamarca, consignatari Ferrer.

Dia 8.—«Manuel Espoliu», per a Ribera i Génova, consignatari Fàbregas.

Dia 26.—«Josefa Raig», per a Nova York, consignatari Tayá.

AVIS

Als trencats i al públic en general.

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaró i frases desllumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisques en què consisteix aital dolència, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Mostra són els que venen braguers, pocs, molt pocs els que saben col·locar-los, rarissims els que coneixen que és una hernia.

Josep Pujol

CIRURGIÀ

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Claurolles, de Barcelona i monestir de Reus.

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pesetes a 125.

FAIXES HIPOGÁSTRIQUES O VENTRALS, TIRANTS OMOPLÀSTICS.

Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada.

BINOCLES TEATRE I CAMPANYA I TOT LO CONCERNENT AL RAM D'ÓPTICA, CIRURGIA I ORTOPEDIA.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CRUZ ROJA, dirigit per persona competent i amb titul professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meva clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meva, s'ha establert prop de la mateixa.

“LA CRUZ ROJA”

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm. 16

NO EQUIVOCAR-SE: al costat del fabricant de gorres don Isidre Pons.

Independent de Mercería

Se necessita en un comerç de Tarragona.

Informes en aquesta impremta.

sense aquesta marca

l'apparell NO és un
GRAMÓFON

CATÀLEG GRATIS

Companyia del Gramófon

SOCIETAT
ANÒNIMA
ESPAÑOLA

Exit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPINÀ - Carrer Major. 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Rellotgeria. - Rellotges de butxaça i Desperiadors des de 2'90 pesetes

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de fer. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surf 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
» 7'25 »	9'38
» 8'49 »	13'27 m
» 14'13 »	17'42 c
» 17'16 » Vilanova	21'44 o
» 21'25 » Vilafranca	20'37
	23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surf 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'53 m	
» 8'33 »	10'36 r
» 9'20 »	12'47 c
» 13'00 »	16'15 o
» 15'23 »	19'24 m
» 19'49 »	21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

Surf 7'38	arriba 8'14 m
» 12'54 »	13'24
» 14'30 »	15'00 m
» 18'80 »	18'35 c
» 20'50 »	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surf 7'35	arriba 8'10 c
» 9'10 »	9'50
» 12'17 »	12'45 m
» 16'35 »	17'14 m
» 16'36 »	20'03 m

DE REUS A FALESET I MORA

Surf 7'17 surf 9'27	arriba 10'37 m
» 10'41 »	11'19
» 13'17 »	14'24
» 16'30 »	18'57
» 19'49 »	21'11
	22'10

DE MORA I FALESET A REUS

Surf 6'13	arriba 7'17 e
» 6'30 surf 7'42	8'39 m
» 12'17 » 13'11	14'03 e
» 20'14 » 20'48	21'20 m

DE REUS A LLEIDA

Surf 8'22	arriba 11'22 m
» 13'35 »	20'50 m
» 17'59 »	22'13 m
» 20'30 »	0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surf 5'30	arriba 9'46 m
» 8'29 »	12'29 m

EL CAS MES SENZILL DE TOS; LITINOIDES SERRA EL RECONSTITUENT MILLOR

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitòries constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigí sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta: de 50 paquets a 3'65 pessetes de 100 paquets a 7 pessetes, UN PAQUET SOLT. 10 CÉNTIMS.

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'imotent.

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguint la fadiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

Nova lámpara estrangera

Lámpara Nitrógen

Dispot 1/2 Watt

Gran potència lluminosa: Consum veritat: Duració sens rival
DEMANEU-LA A TOTS ELS BONS ESTABRIMENTS
D'ELECTRICITAT i A VOSTRES ELECTRICISTES

Concessionari i depositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric,
CARMÈ, n.º 35 (prop de les Rambles). - BARCELONA

Representant en aquesta província JOSEP BALDRICH Carrer Sant Elies, 2, 2.º, 1.ª - REUS

Comerç de Ferretería i Quinalla

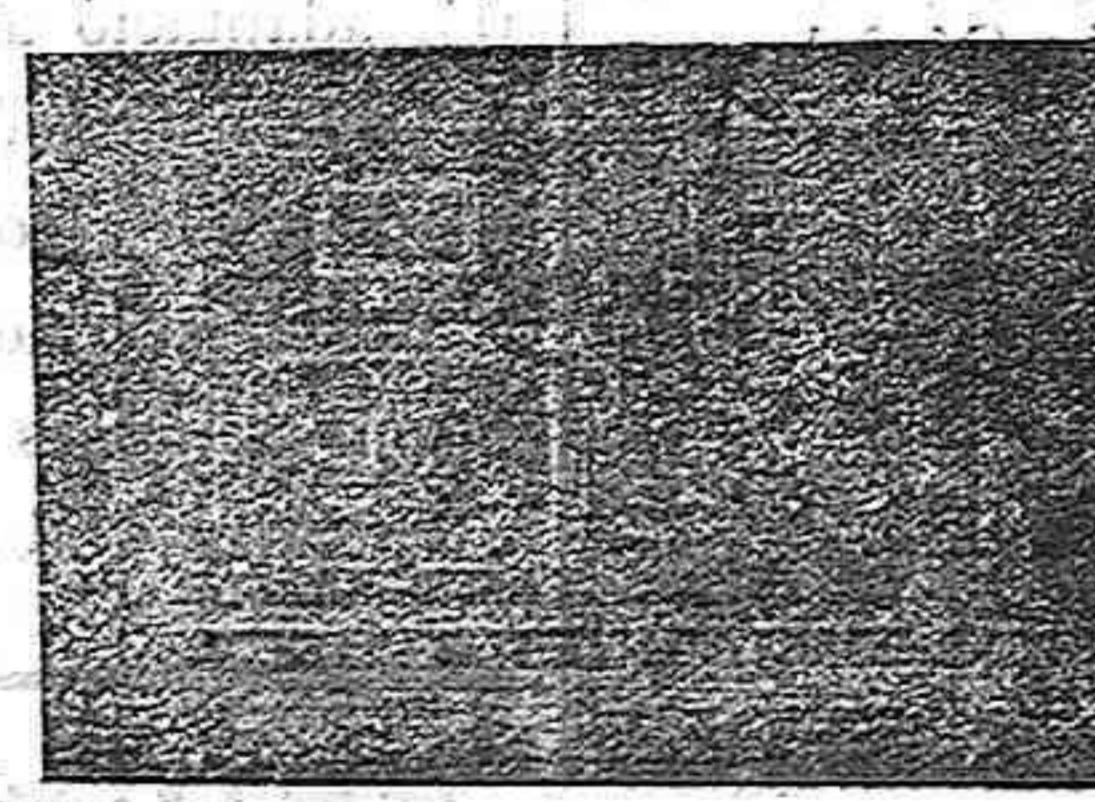
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMON SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESUS, 30. — TELÉFON 220. — REUS

CUINES ECONOMIQUES

No compreu cuines sense ans ferse càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de infinit consum de combustible.

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

Sabateria de Pere Roig

BARATURA I SOLIDES

ARRAVAL STA. AGNA, 28 REUS

Esteve Massagué

COMISSIONS-REPRESENTACIÓNS

SANT LLORENS, 8, 3.r REUS

JOAN PUJOL

RECADER

EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA

ARRAVAL ALT DE JESUS REUS

Taller de Fusteria

de JOSEP MARÍMON

Concepció, 12 REUS

DROGUERÍA

de H. MARINÉ

Plaça de Prim REUS

OSTRES

Se'n serveixen al Bar SAGALA

Les Verdes de Marennes a 2 ptes. dotzena i les acreditades d'Arcachon a una

Claudi Borrás

DENTISTA

Plaça Constitució, 13 REUS

La Violeta

Fàbrica de gorres de Joan Rius

Galanes, 13 REUS

TINTORERÍA de MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota classe de roba. — S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7 REUS

LA FINURA

Es la Perfumeria més ben assortida i que ven més barato de la província

LLOVERA, 28 REUS

DECORACIÓ - MOBLES

J. MONTAGUT

Carrer de la Presó, 4 REUS

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer del Galló, 4 REUS

NON PLUS ULTRA

Trajes a preus inverossímils

La casa millor assortida en trajes per a nous

Portal de Jesús, 1. — REUS

L'Hidràulica Reusense

de EMILI AULÉS

Extens assortit en mosaics hidràulics

PREUS ECONÒMICS

Cami de Riudoms REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

Fargas i Bertrán s. en c.

CONTRACTISTES

Galanes, 8, 2.º REUS

Pau Tost

SASTRE

RACONA, 16 REUS

Dr. Pere Barrufet

CONSULTA DE 3 a 5

SANT JOAN, 10, 1.º REUS

ILUSTRACIÓ CATALANA

EDICIÓ POPULAR

Suscripció: Un any, 15 ptes. — Mig 8 ptes. — Número ordinari, 25 céntims
DE VENDA A TOTS LOS KIOSKOS Y PRINCIPALES LIBRERIES

ADMINISTRACIÓ: Mallorca, 287 — BARCELONA